

264. Szihalom, Pamlényi-tábla

(Heves megye) R, B, LT, Sza

Az M3-as autópálya nyomvonalának 120,9–121,4 km szelvény közé eső szakaszán 2001. október 24. és november 28. között folytattuk az 1995–1997. évben végzett leletmentést.

A lelőhelyet átszelő mezőgazdasági földút és a Mezőszemeréről Szihalomba vezető műút alatt – a kivitelezővel történt előzetes egyeztetés alapján – csak az autópálya építése során, a kivitelezéssel párhuzamosan végezhetünk megelőző feltárást. A földút korrekciójának kezdetére ősszel került sor, ezért szükséges volt a mentőásás megkezdése, bár a munkálatokat csak 2002-ben tudjuk befejezni.

A régészetiileg megkutatott terület nagysága: 1500 m². Az idén kibontott 43 objektummal 1543-ra emelkedett a lelőhelyen a telepjelenségek száma.

A telepobjektumok zöme a késő bronzkori Pilinyi-kultúrába sorolható. Szórványosan előfordultak kelta telepnyomok. A szarmata faluból két ház (az egyik kerek!), több gödör és egy füstölőkemence került napvilágra, korhatározó leletanyaguk rendkívül csekély. A kerek háznak meghatározható nagyméretű, szabályos kör alaprajzú gödörben tüzelőberendezés nyomát nem találtuk, azonban az oldalfal mentén rendkívül mély cölöphelyek egyértelműen bizonyítják lakóhely mivoltát. E korszakból említésre méltó még két, gödörbe dobott kutya csontváza. Az objektumok betöltésében szórványként találtunk bodrogkeresztúri és badeni cserepeket.

Az eddig említett korszakok és telepjelenségek közül – a kerek ház kivételével – mindegyik ismert volt már az itt végzett korábbi leletmentés alapján. Újdonság még a két késő bronzkori urnasír, amelyek tovább színezik a lelőhely eddig megismert történetét.

Az ásatáson részt vett Tanyi Sándor ásatási technikus.

VÁRADI ADÉL

265. Szikszó határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, Kö, Kk

2001 őszen szisztematikus terepbejárást kezdtünk a Vadász-patak völgyében, amelynek célja a patak völgyében található régészeti lelőhelyek feltérképezése, különös tekintettel a paleolitikum és neolitikum időszakára. Ez évben a Vadász-patak Hernádba ömlésétől Alsóvadász község É-i határáig jutottunk. A terepbejárás során a regisztrált régészeti lelőhelyeken felül 9, eddig nem ismert lelőhelyet találtunk a patak völgyében, további kettőt pedig a Hernád jobb partja közelében.

Szikszó *Sziget-pást* nevű határrészében középkori (13–15. századi) település(ek) intenzív felszíni nyomait találtuk a Vadász- és Bársonyos-patak találkozásában.

A *Bercel* nevű határrészen bronzkori és 17. századi településre utaló intenzív felszíni nyomokat találtunk.

LENGYEL GYÖRGY – CSENGERI PIROSKA

266. Szolnok, I. homok bányatelek

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) H, Á

Rákóczi-falvi lakosok 2001. április 17-én két töredékes bronzlemez-korongot és egy S-végű hajkarikát hoztak be a Damjanich Múzeumba. A megtalálók elmondása szerint a leletek a Szanda Kft. homokbányájából kerültek elő. A helyszínre (hrsz. 0784/11) Hegedűs Gabriella gyűjteménykezelővel szálltunk ki, ahol öt, többé-kevésbé kibontott csontvázat találtunk, az egyik megtaláló megmutatta a két korong származási helyét. A korongok egy gyermekváz mellrészén voltak, a váz alsó állkapcsán és a mellkasi részen erős zöld elszíneződést figyeltünk meg. Megállapítottam, hogy a bányában honfoglalás- és Árpád-kori temetőt bolygattak meg. Ígéretet kaptam a temetőrészletet veszélyeztető munkálatok azonnali abbahagyására.

POLGÁR ZOLTÁN

267. Szombathely, Agip-benzinkút

(Vas megye) R, Rő, Kö

2001. augusztus 3. és 29. között végeztünk megelőző régészeti kutatást a 3650 m² nagyságú területen (hrsz.: 1695/11, 1695/15, 1695/16, 1695/18, 1695/19). A lengyeli kultúrának a Metro áruház területéről már ismert településének folytatását találtuk meg (2 objektum), egy kora római kori objektumot, továbbá középkori szórvány leletanyagot. Ezzel egyúttal sikerült lehatárolni egy a vizenyős területen lévő és lakott szigetecskét, ami fontos adat a szűkebb környék hajdani vízrajzához, településtopográfiájához.

ILON GÁBOR

268. Szombathely, Iseum

(Vas megye) Rő

2001. július 16. és szeptember 4. között dr. Szentlélek Tihamér, az Iseum egykori kutatója és Mráv Zsolt (MNM) munkatársak közreműködésével elvégeztük a savariai Isis szentély hitelesítő ásatásának első ütemét. A kutatás – kitűzött céljának megfelelően – Pannonia ma ismert legfontosabb és legépebben fennmaradt szentélyének új, az építmény jelentőségének megfelelő rekonstrukciójához szolgáltatott lényeges adatokat. Az ásatás során 11 szelvényben, összesen mintegy 160 m² felületen végeztünk feltárást. Valamennyi munkahelyen lehetőség szerint törekedtünk a teljes régészeti vertikum, tehát a teljes sztratigráfiai sor kutatására, hiszen a korábbi (1955–61 között) feltárások problémái gyakran abból adódtak, hogy a korai rétegek kutatása nem, vagy nem megfelelő szakmai színvonalon történt meg.

A korábbi publikációkban tapasztalt méret- és alaprajzi anomáliák kiküszöbölése végett Derdák Ferenc geodéta elkészítette a szentkerület derékszögű- és poláris koordináták szerinti újbóli geodéziai felmérését, illetve megrajzolta a jelenlegi állapot építészeti keresztmetszelve-